

шаться і обсяги продажів і зросте прибуток, що є головним для інвестора. Даний проект гарний тим, що на відміну від конкурентів кафе «Млинцева» пропонує низькі ціни на свою продукцію, висока якість і оригінальне меню, а також використовує високотехнологічне обладнання, яке дозволяє прискорити процес приготування млинців, що багато в чому економить час зайнятих покупців. Цей проект є ще й вигідним, тому що обсяг витрат даної фірми не великий і сума результатів за проектом значно більше, ніж сума вкладених коштів.

Література

1. Абчук В.А. Менеджмент: Учеб. пособие для студ. вузов. - 2-е изд. - СПб: Издательство Михайлова В.А., 2004. - 463 с.
2. Бодди Д., Пэйтон Р. Основы менеджмента: пер. с англ. /Под ред. Ю.Н. Каптуревского. - СПб: Издательство "Питер", 1999. - 816 с.
3. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 396 с.
4. Веснин В.Р. Менеджмент: Учебник для студ.вузов. - М.: Элит-2000, 2003. - 546 с.
5. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: Учебник. - 3-е изд. - М.: Гардарики, 2002. - 528 с.
6. Виханский О.С. Стратегическое управление: Учебник. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Гардарики, 2003. - 296 с.
7. Володькина М.В. Стратегический менеджмент: Учеб. пособие. - 2-е изд., испр. - К.: Знання, 2004. - 449 с.
8. Гапоненко А.Л., Панкрухин А.П. Стратегическое управление: Учебник. - М.: Омега-Л, 2004. - 466 с.

Ромашко О.М.

ПРОБЛЕМИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ПОСТАЧАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ

За прогнозами британської компанії British Petroleum, в глобальному масштабі до 2030 року обсяги споживання та видобування природного газу будуть зростати швидшими темпами порівняно з іншими видобувними енергоресурсами, але їх ріст сповільниться порівняно з історичними трендами в міру розширення ринкової бази і посилення вимог щодо підвищення ефективності в енергоспоживанні [2].

Стабільне забезпечення енергоносіями стає можливим лише в умовах формування повноцінного цивілізованого ринку енергетичних ресурсів, невід'ємною складовою якого є ринок газу. Ринок газу в Україні характеризується стабільністю обсягів видобутку природного газу [3], обмеженістю та вичерпністю ресурсів викопних видів палива, виснаженістю родовищ, які експлуатуються, відсутністю інвестування коштів в розробку нових родовищ, незначними обсягами капіталовкладень, що направляються у розвиток внутрішнього видобутку, високим рівнем енергомісткості економіки, постійним зростанням цін на нафту, а значить і на природний газ, складним фінансовим становищем галузі, низькою

платоспроможністю населення, поступовим зниженням рівня споживання газу протягом 2004-2010 років [3], суттєвим ускладненням відносин України з Росією у газовій сфері. Ці явища зумовлюють актуальність дослідження ринку газу, а саме необхідність: виявлення особливостей і недоліків його формування, аналіз стану та прогноз попиту, пропозиції, конкуренції, кон'юнктури, цін, рівня споживання та ефективності функціонування газовидобувного комплексу.

Ринок газу представляє собою сукупність економічних відносин, за допомогою яких здійснюються видобуток, розподіл, обмін і споживання газу з метою задоволення суспільних потреб і отримання доходу всіма суб'єктами ринку. Ринок газу доцільно розглядати як спеціалізований товарний ринок, який водночас має універсальний характер, оскільки газ, будучи найбільш вживаним енергоресурсом, впливає на стан інших ринків товарів та послуг.

Україна володіє значними доведеними запасами та потенційними ресурсами природного газу. Потенційні ресурси природного газу складають 5,4 трлн.куб.м. [3]. За даними британської British Petroleum, підтвержені запаси блакитного палива в Україні - 900 мільярдів кубометрів, що становить 0,5% світових об'ємів. Цього, за розрахунками компанії, вистачить на 50 років [6]. Забезпеченість власним видобутим газом від споживаного у 2010 році становила близько 35%. Загалом останні 10 років близько 75% потреб вітчизняної економіки у природному газі забезпечується за рахунок імпортованого газу (від ВАТ "Газпром") [3].

Відповідно до міжнародних критеріїв імпорт енергоресурсів вважається надійним, якщо постачання здійснюється мінімум з трьох джерел. Якщо ця умова не виконується, то можливі негативні наслідки [4]:

- введення квот на постачання енергоресурсів або монопольне підвищення цін на них при погіршенні відносин з державою-постачальником;
- ускладнення розвитку рівноправних двосторонніх відносин;
- скорочення обсягів постачання енергоресурсів, що зумовлене скороченням їх видобутку на території держави-постачальника (що вже відбувається в Росії);
- перебої в постачанні енергоресурсів внаслідок виникнення великих аварій при їх видобутку та транспортуванні (наприклад, надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру, диверсія, старіння трубопроводних мереж);
- перебої в постачанні енергоресурсів внаслідок політичної нестабільності чи збройних заворушень на території держав-постачальників та держав-транзитерів.

При цьому, відповідно до міжнародних критеріїв енергетичної безпеки, постачання енергоресурсів з одного джерела не повинно перевищувати для країни 25% [1].

Критичний рівень залежності України від монопольного імпорту природного газу та значний рівень його споживання в країні, обумовлюють незадовільний стан її енергетичної безпеки. Тому для його покращення, а відповідно і зниження рівня енергетичної залежності від одного постачальника, доцільно розглянути шляхи альтернативного надходження газу у країну та джерела аль-

тернативних видів енергоносіїв, тобто диверсифікувати шляхи та джерела постачання газу.

Диверсифікація джерел і шляхів постачання природного газу як фактор покращення стану енергетичної безпеки має на меті [5, с.10]:

1. зниження наслідків виникнення аварій при видобуванні та транспортуванні природного газу;
2. розвиток конкурентних відносин між країнами-постачальниками за рахунок формування газового ринку;
3. зниження політичного впливу країн-постачальників, які забезпечують значні обсяги природного газу та/або країн-транзитерів.

Література

1. Волович О. Перспективи диверсифікації джерел постачання енергоносіїв в Україну // Національний інститут стратегічних досліджень // www.niss.gov.ua.
2. BP: прогноз розвитку мирової ВР: прогноз розвитку мирової енергетики до 2030 г. енергетики до 2030 г. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із http://www.bp.com/liveassets/bp_internet/russia/bp_russia_russian.
3. НАК «Нафтогаз» України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із <http://www.naftogaz.com>
4. Саприкін В. Про «Концепцію державної енергетичної політики України на період до 2020 року» // Дзеркало тижня. – 24.02–02.03.2001.– №8(332).
5. Центр Разумкова. Диверсифікація джерел постачання природного газу в Євразії // Національна безпека і оборона. – 2009. – №6. – с. 10-25.
6. BP Statistical Review of World Energy. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із <http://www.bp.com>

Рябов С.А., Головка О.Ю.

ПРОБЛЕМИ ІСНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

З перших років незалежності України про малий бізнес завжди говорили з великою пошаною. За приклад наводилися США і розвинені країни Європи, у валовому продукті яких частка невеликих компаній становила понад 50%.

Актуальність даної теми визначена в першу чергу об'єктивно важливою роллю малого підприємництва у сучасній соціально орієнтованій ринковій економіці, перехід до якої є головним вектором реформ в Україні.

Як сказано в кожному підручнику з економіки, малий бізнес має цілу низку переваг порівняно з великим. Перш за все - це необхідний структурний елемент ринкової економіки, до якої так хотіла наблизитися наша країна. Завдяки своїм розмірам невеликі компанії володіють більшою мобільністю, гнучкістю, вирішують питання зайнятості, не вимагають великого первинного капіталу і т.д. [1] Головна проблема малих підприємств — недостатня ресурсна база як